01/11/2026

Να πλουτίσουμε από το έλεός Του

/ Γνώμες



Τὴν Ε’ Κυριακὴ Λουκᾶ ἀναγιγνώσκεται στὶς Ἐκκλησίες μας ἡ γνωστὴ παραβολὴ τοῦ πλουσίου καὶ πτωχοῦ Λαζάρου (Λουκ. ιστ’ 19-31), ποὺ ξεκινάει ὡς ἑξῆς: «Ἄνθρωπος δέ τις ἦν πλούσιος, καὶ ἐνεδιδύσκετο πορφύραν καὶ βύσσον εὐφραινόμενος καθ’ ἡμέραν λαμπρῶς.»

- **Σοφία Μπεκρή, φιλόλογος-θεολόγος**

Στὴν εἰκόνα τοῦ πλουσίου ποὺ ἦταν ἐνδεδυμένος μὲ πολυτέλεια καὶ εὐφραινόταν καθημερινῶς μὲ λαμπρότητα, ἀντιδιαστέλλεται ἡ εἰκόνα τοῦ πτωχοῦ Λαζάρου, ὁ ὁποῖος «ἐβέβλητο πρὸς τὸν πυλῶνα αὐτοῦ ἡλκωμένος (πληγιασμένος). Καὶ ἡ ἀντίθεση γίνεται ἀκόμη πιὸ αἰσθητή, ἀφοῦ ὁ πλούσιος εὐφραινόταν «καθ’ ἡμέραν λαμπρῶς», ἐνῶ ὁ φτωχὸς ἐπιθυμοῦσε «χορτασθῆναι ἀπὸ τῶν ψιχίων τῶν πιπτόντων ἀπὸ τῆς τραπέζης τοῦ πλουσίου.» (Λουκ., ιστ’ 19-21).

Ὅμως, ὁ ἀνάλγητος πλούσιος δὲν ἐνδιαφεροταν νὰ περιθάλψῃ τὸν πτωχό, οὔτε νὰ περιποιηθῇ τὰ ἕλκη του –τὶς πληγές του, τὰ ὁποῖα «ἀπέλειχον» -ἔγλειφαν- οἱ κύνες!

Ὕστερα ἀπὸ τὶς τόσες αἰσθητὲς ἀντιθέσεις, ποὺ παρουσιάζονται ὁλοζώντανα μέσα ἀπὸ τὶς παραπάνω εἰκόνες, γίνεται πλέον φανερὸ ὅτι, στὴν προκειμένη περίπτωση, περιγράφεται μιὰ καθαρὴ μορφὴ ἐκμετάλλευσης, μιὰ κοινωνικὴ ἀδικία. Ὁ πλούσιος προκαλεῖ μὲ τὴν συμπεριφορά του, διότι ἡ ἀστόχαστη σπατάλη καὶ ἡ πολυέξοδη καθημερινή του διασκέδαση γίνονται σὲ βάρος τοῦ στερημένου ἀπὸ τὰ ἀπαραίτητα φτωχοῦ συνανθρώπου του, τὸν ὁποῖον, ἐπίσης προκλητικά, ἀγνοεῖ καὶ περιφρονεῖ.

Ἡ συνέχεια ὅμως εἶναι ἀκόμη πιὸ ἐνδιαφέρουσα. Πεθαίνει περιφρονημένος ὁ φτωχὸς καὶ λίγο ἀργότερα καὶ ὁ πλούσιος «ἀπέθανε καὶ ἐτάφη». Ἔτσι ἁπλᾶ καὶ ἀπέριττα περιγράφει ὁ κοινωνικὸς εὐαγγελιστὴς Λουκᾶς τὸν θάνατο ἑνὸς πλουσίου. Οὔτε κἂν τὸ ὄνομά του ἀναφέρεται στὸ Εὐαγγέλιο. Θὰ μποροῦσε στὴν θέση του νὰ ἦταν ὁποιοσδήποτε πλούσιος, ποὺ ἔζησε μὲν πλουσιοπάροχα, ἀλλὰ ὅταν πέθανε, κανεὶς λόγος πλέον γιὰ ἀνθρώπους νὰ τὸν περιστοιχίζουν, νὰ ἐκφωνοῦν πανηγυρικοὺς λόγους γι’ αὐτόν, νὰ τὸν κηδεύουν πολυτελῶς.

Ἡ περίπτωσή του θυμίζει τὰ γεμᾶτα νόημα λόγια τοῦ Ἰωάννου Δαμασκηνοῦ ἀπὸ τὴν Ἐξόδιο Ἀκολουθία: «Ποῦ ἐστιν ἡ τοῦ κόσμου προσπάθεια; Ποῦ ἐστιν ἡ τῶν προσκαίρων φαντασία; Ποῦ ἐστιν ὁ χρυσὸς καὶ ὁ ἄργυρος; Ποῦ ἐστι τῶν οἰκετῶν ἡ πλημμύρα καὶ ὁ θόρυβος; …Πάντα ματαιότης τὰ ἀνθρώπινα, ὅσα οὐχ ὑπάρχει μετὰ θάνατον· οὐ παραμένει ὁ πλοῦτος, οὐ συνοδεύει ἡ δόξα· ἐπελθὼν γὰρ ὁ θάνατος, ταῦτα πάντα ἐξηφάνισται. ….»

Πράγματι, μετὰ θάνατον, οἱ ὅροι ἀντιστρέφονται. Ὁ πρώην πλούσιος «ὀδυνᾶται» τώρα στὸν Ἅδη, «ὑπάρχων ἐν βασάνοις», ἐνῷ ὁ φτωχὸς ἀναπαύεται τώρα στὶς ἀγκάλες τοῦ Ἀβραάμ. Τώρα πιὰ ὁ πρώην τρανὸς πλούσιος ἐκλιπαρεῖ, μέσῳ τοῦ πατρὸς Ἀβραάμ, τὸν «φτωχό» Λάζαρο νὰ τὸν δροσίσῃ, βουτῶντας τὴν ἄκρη τοῦ δακτύλου του σὲ νερό, γιὰ νὰ σβήσῃ τὴν φλόγα ποὺ τὸν κατακαίει. Ἀλλὰ ὁ δίκαιος πατὴρ Ἀβραάμ τοῦ ἀπαντάει μὲ νόημα: «τέκνον, μνήσθητι ὅτι ἀπέλαβες ἐσὺ τὰ ἀγαθά σου ἐν τῇ ζωῇ σου, καὶ Λάζαρος ὁμοίως τὰ κακά. Νῦν δὲ ὅδε παρακαλεῖται («παρηγορεῖται»), σὺ δὲ ὀδυνᾶσαι.» (ὅ. π., 25). Ἔτσι εἶναι: τὸ ἄδικο τοῦ κόσμου ἀποκαθίσταται στὸν οὐρανό, ὅπου ὁ δικαιοκρίτης Θεὸς ἀποδίδει στὸν καθένα κατὰ τὰ ἔργα του στὴν γῆ! Εἶναι ἀνηλεὴς ἡ κρίση τοῦ Θεοῦ «τῷ μὴ ποιήσαντι ἔλεος» (Ἰάκ. α’ 13).Καὶ ὁ ἀνηλεὴς πλούσιος ἀπολαμβάνει στὴν ἄλλη ζωή, τὴν αἰώνια, κατὰ τὰ ἔργα του· στερεῖται, δηλαδή, τοῦ ἐλέους τοῦ Θεοῦ, διότι δὲν προσέφερε ὁ ἴδιος ἔλεος στὸν ἐνδεῆ συνάνθρωπό του, ὅσο ζοῦσε.

Πλέον, ἡ κόλασή του, ἡ τιμωρία του, εἶναι νὰ μὴν εἶναι δυνατὸν νὰ εἰσακουσθοῦν οἱ δικές του ἐκκλήσεις ἐλέους! Ἀκούει, διὰ στόματος τοῦ Ἀβραάμ, ἐκεῖνο τὸ φοβερό: «μεταξὺ ἡμῶν καὶ ὑμῶν χάσμα μέγα ἐστήρικται.», τὸ ὁποῖο χάσμα κανεὶς δὲν μπορεῖ νὰ διαβῇ, οὔτε «ἔνθεν» οὔτε «ἐκεῖθεν». Πράγματι, οἱ ἐκκλήσεις τοῦ

πρώην πλουσίου νὰ σταλῇ ὁ Λάζαρος στοὺς πέντε ἀδελφούς του στὴν γῆ, «ὅπως διαμαρτύρηται αὐτοῖς, ἵνα μὴ καὶ αὐτοὶ ἔλθωσιν εἰς τὸν τόπον τοῦτον τῆς βασάνου» καί «ἐάν τις ἀπὸ νεκρῶν πορευθῇ πρὸς αὐτούς, μετανοήσουσιν.», λαμβάνουν ἀντίστοιχες ἀπαντήσεις: «ἔχουσιν Μωϋσέα καὶ τοὺς προφῆτας…εἰ Μωϋσέως καὶ τῶν προφητῶν οὐκ ἀκούουσιν, οὐδὲ ἐάν τις ἐκ νεκρῶν ἀναστῇ, πεισθήσονται.» (ὅ. π., 26-31)

Ἀποδεδειγμένα ἀληθὴς ὁ λόγος τοῦ Ἀβραάμ! Ἀκόμη καὶ ὅταν ὁ νεκρὸς Λάζαρος, ὁ φίλος τοῦ Κυρίου, ἀνέστη, καὶ πάλι τά «ἀδέλφια» τοῦ πλουσίου, οἱ ἄλλοι ἀμετανόητοι καὶ ἀνάλγητοι στὴν γῆ, ποὺ κατέχονταν ἀπὸ παρόμοια μὲ αὐτὸν πάθη, φιλαυτία, φιληδονία, φιλοδοξία, κ.ο.κ., δὲν ἐπίστευσαν στὸν Κύριο, ἀλλὰ ἔσπευσαν νὰ σκοτώσουν τὸν Λάζαρο, γιὰ νὰ μὴν παρασυρθοῦν καὶ πιστεύσουν οὔτε οἱ ἄλλοι ἄνθρωποι (Ἰωάν., ιβ’ 10-11). Τόση ἦταν ἡ ἀναλγησία καὶ ἡ ἀμετανοησία των!

Σ’ αὐτοὺς τοὺς ἀνηλεεῖς ἀπευθύνεται ὁ Κύριος, μὲ τὴν παραβολὴ αὐτήν. Στοὺς φιλάργυρους πλὴν ὅμως ἀσπλάγχνους Φαρισαίους τῆς ἐποχῆς του, οἱ ὁποῖοι «ἤκουον ταῦτα πάντα»· «ἤκουον» τὸν Κύριο νὰ τοὺς λέῃ ἄλλη μιὰ παραβολὴ γιὰ τὸν πλοῦτο, καὶ συγκεκριμένα νὰ τοὺς μιλάῃ γιὰ τὸν ἄδικο οἰκονόμο, ποὺ ὁ κύριος τοῦ ἀφαιρεῖ τὴν οἰκονομία, λόγῳ τῆς κακῆς διαχειρίσεώς του (Λουκ., ιστ’ 1-9). Ὁ ἄδικος ὅμως αὐτὸς οἰκονόμος φέρεται «δίκαια» στοὺς ὀφειλέτες τοῦ κυρίου του. Μετὰ ἀπὸ τὴν ἀπόλυσή του ἀπὸ αὐτὸν καὶ προκειμένου νὰ ἐξασφαλίση τὰ πρὸς τὸ ζῆν, τοὺς χαρίζει μέρος τῶν ὀφειλῶν των, καὶ ἔτσι εἶναι ὅλοι εὐχαριστημένοι.

Τί θέλει νὰ τοὺς πῇ ὁ Κύριος; Ὅτι ἐσεῖς, ἀμετανόητοι Φαρισαῖοι, οὔτε κἂν στὸν ἄδικο οἰκονόμο τοῦ Εὐαγγελίου δὲν ὁμοιάζετε, ὥστε νὰ κάνετε, ἔστω καὶ τὴν τελευταία στιγμή, καλὴ διαχείριση στὰ ἀγαθὰ ποὺ σᾶς παραχώρησε ὁ Θεός. Καὶ αὐτό, βεβαίως, διότι ἐκεῖνοι ἐνδιαφέρονταν γιὰ τὴν αὐτοδικαίωσή των («οἱ δικαιοῦντες ἑαυτοὺς ἐνώπιον τῶν ἀνθρώπων», ὅ. π., 15), παρὰ γιὰ τὴν δικαίωση ἐνώπιον τοῦ Θεοῦ. Ἔτσι, ὄχι μόνον δὲν ἤθελαν νὰ ἀκούσουν τὸν Κύριο ἀλλά «ἐξεμυκτήριζον αὐτόν», τὸν εἰρωνεύονταν.

Γι’ αὐτὸ ὁ Κύριος τοὺς λέει αὐτὴν τὴν δεύτερη παραβολή, γιὰ τὸν ἀμετανόητο πλούσιο, ποὺ ἐνῷ εἶχε ἐν ζωῇ τὴν εὐκαιρία νὰ διαχειριστῇ σωστὰ τὸν πλοῦτο του, εὐεργετῶντας καὶ τὸν φτωχὸ Λάζαρο. Ἐν τούτοις, ὄχι μόνον δὲν τὸ ἔκανε, ἀλλὰ νόμιζε ὅτι καὶ στὴν ἄλλη ζωὴ θὰ ἦταν πλούσιος καὶ θὰ εἶχε ὑπηρέτες, ὅπως τὸν φτωχὸ Λάζαρο, νὰ κάνουν θελήματα γιὰ τὸν ἴδιο ἢ γιὰ τοὺς «ἀδελφούς» του, τοὺς ἄλλους ἁμαρτωλοὺς καὶ ἀμετανοήτους.

Τὸ μήνυμα εἶναι ξεκάθαρο ὄχι μόνον γιὰ τοὺς μυκτηρίζοντες Φαρισαίους ἀλλὰ καὶ γιὰ ὅλους ἐμᾶς ποὺ ἔχομε παρόμοια συμπεριφορά. Ποὺ κοροϊδεύομε, δηλαδή, αὐτοδικαιωνόμενοι γιὰ τὰ μικρὰ ἢ τὰ μεγάλα μας πάθη, ποὺ δὲν ἀκοῦμε «τὸν

Μωϋσῆ καὶ τοὺς ἄλλους προφῆτες», δὲν δίνομε, δηλαδή, βάση στὶς προειδοποιήσεις τῶν δικαίων καὶ πιστῶν ἐν Κυρίῳ ἀδελφῶν μας, ποὺ μᾶς καθοδηγοῦν μὲ τὰ λόγια των, ἀλλὰ περιμένομε δῆθεν νὰ δοῦμε ἀνάσταση νεκροῦ, γιὰ νὰ πεισθοῦμε! Ἔτσι, συνεχίζομε νὰ ζοῦμε τὸν ἐπίγειο βίο μας ὄχι «σωφρόνως, δικαίως καὶ εὐσεβῶς» (Τίτ., β’ 12), ἀλλὰ ἀσυνέτως, ἀδίκως καὶ ἀσεβῶς, οὔτε κἂν ὑποψιαζόμενοι ὅτι μετὰ θάνατον δὲν ὑπάρχει πλέον δυνατότητα μετανοίας, ἀλλαγῆς νοοτροπίας!

Γιὰ νὰ μὴν ἀκούσωμε, λοιπόν, καὶ μεῖς τὴν ἀπάντηση τοῦ δικαιοκρίτου Θεοῦ ὅτι «μεταξὺ ἡμῶν καὶ ὑμῶν χάσμα μέγα ἐστήρικται», χρειάζεται νὰ κάνωμε πράξη τό «ἰδοὺ νῦν καιρὸς εὐπρόσδεκτος, ἰδοὺ νῦν ἡμέρα σωτηρίας» (Β’ Κορ., στ’ 2). Τώρα, τὴν κάθε στιγμή τοῦ ἐπιγείου μας βίου, πρὶν νὰ εἶναι ἀργά, εἶναι εὐκαιρία μετανοίας γιὰ τὴν σωτηρία.

Καιρὸς νὰ ἐφοδιαστοῦμε, ἐπὶ τέλους, μὲ τὶς ἀρετὲς τοῦ φτωχοῦ Λαζάρου, ποὺ ὑπέμεινε στὴν γῆ τὴν περιφρόνηση, τὴν ταπείνωση καὶ τὴν ἀδικία ἐκ μέρους τοῦ πλουσίου καὶ τῶν ὁμοίων των, ἀλλὰ κέρδισε στὸν οὐρανὸ τὴν ἀγάπη καὶ τὴν παρηγορία τοῦ δικαίου Θεοῦ. Ἔτσι καὶ μόνον ἔτσι, θὰ ἀποκτήσωμε καὶ μεῖς, μὲ τὴν χάρη τοῦ Θεοῦ, πλούσιο τὸ ἔλεός Του, νῦν καὶ ἀεὶ καὶ εἰς τὸν ἅπαντα αἰῶνα. Ἀμήν! Γένοιτο!

ΠΗΓΗ: ΠΕΜΠΤΟΥΣΙΑ